

HRAD HARDEGG

Hrad Hardegg patří k nejvýznamnějším a nejzachovalejším pevnostem v Dolním Rakousku (Niederösterreich).

Byl postaven v 11. - 12. století, tedy v době, kdy v Rakousku vládla dynastie Babenberků, na příkré žulové skále a umístěn na romantickém místě na soutoku řeky Dyje a potoku Fugnitz v dnešním Národním parku Thayatal a jak šel čas, ocitl se na hranicích do severovýchodního světa.

Tento hrad patřil k řadě pevností vybudovaných na obranné hranici (od Freistadtu v Horním Rakousku po Moravu) k ochraně země před vpády Slovanů.

Když obranný účel pominul, stala se z něj v 17. století „lovecká základna“ a koncem 19. století, po náročné rekonstrukci, muzeum zpřístupněné veřejnosti. Muzeum je věnováno Maxmiliánovi, císaři mexickému, rozenému jako arcivévoda Ferdinand Maxmilián Habsburský. Byl bratrem rakouského císaře Františka Josefa I. a příbuzným majitelů hradu.

KRÁTCE Z HISTORIE

O tvrzi (hrad Hardegg) existují zmínky již v dokumentech z počátku 12. století jako o významné pevnosti umístěné na skalnatém kopci, vysoko nad údolím řeky Dyje. Původní „kamenný“ hrad Hardegg byl tedy postaven v 11. - 12. století. Předpokládalo se však, že na tomtéž místě existovala již v 10. století dřevěná obranná věž, která oblast chránila před slovanskými nájezdy. Nedávné výkopové práce potvrdily, že zde tato obranná věž v 10. století skutečně existovala. Byly nalezeny také zajímavé předměty z té doby. Stavba hradu postupně pokračovala až do 14. století a svého „kulminačního bodu“ dosáhla v době, kdy měl pět věží a sedm bran. Hrad sloužil během mnoha staletí téměř výlučně k obranným účelům a jeho majitelé, kteří vlastnili také palác, ho nikdy nevyužívali jako stálou rezidenci. Ani dřívější majitelé ani ti současní.

Název „Hardegg“ znamenal ve staroněmčině něco jako „lesnatý vrchol“.

- V roce 1187 byl hrad Hardegg podle dochovaných dokumentů v rukou hrabat ze šlechtického rodu von Plain, pocházejících ze Salzburgu, kteří po něm přejímají jméno „von Plain-Hardegg“. Ti se ve své době připojili k Přemyslu Otakaru II. (1233-1278). Poté, co rod Babenberků vymřel, rozhodla se hrabata z Hardegg, spolu se šlechtici, kterým patřily další hrady, zvolit Přemysla Otakara II. za rakouského vévodu a později, v roce 1251, jej zvolili rakouským králem. Během jeho vlády mu oddaně sloužili.

- V roce 1260 vymírá rod von Plain-Hardegg, jméno a titul hrabat z Hardegg (stejně jako hrad) přechází na prvorozeného syna z rodu von Rabenswalde, poté na šlechtice z rodu von Maidburg. Během éry rodu Maidburgů byly k pevnosti dostavěny věže, palác (obytná část) a kaple. V historických dokumentech z této doby se zachovala jedna kuriozita: v roce 1437 bylo na pokrytí střechy hradu potřeba 46.700 dřevěných šindelů!

Poté následovali rozliční majitelé hradu, jako například soudce Nejvyššího soudu Johann I. von Hardegg, vrchní maršál Dolního Rakouska Johann III. von Hardegg a soudce Říšského soudu Michael von Maidburg-Hardegg..

Po smrti Michaela von Maidburg-Hardegg přešel hrad zpět do držení Habsburků. Ti jej dali bratrům Prüschenkovým (rod pocházel ze Štýrska), kteří tím získali jméno Hardegg, stejně jako titul hrabě Svaté říše římské (= říšská hrabata). Tento rod dodnes žije, ponechal si pouze jméno „Hardegg“ a jeho příslušníci vlastní jiné nemovitosti v Dolním Rakousku a ve Vídni.

- V roce 1506 byl hrad téměř zničen velkým požárem, ale hrabě Heinrich von Hardegg se postaral o brzkou rekonstrukci.

- V roce 1609 byl hrad Hardegg, pouze po dvě generace (od roku 1656 do roku 1730), ve vlastnictví francouzských hrabat – hrabat ze Saint-Julien-Walsee – původem z Provensálska, kteří do Rakouska přišli v rámci vojenské služby. Od této chvíle se již koupí hradu či celého hrabství nezískával titul hrabě von Hardegg.

- V roce 1683, v době Turecké invaze, bylo na hradě ukryto stříbro z kostela v Retzu.

- V 17. století ztratil hrad Hardegg zcela svůj původní význam a pomalu se z něj stávala zřícenina.

- 1. srpna 1730 nakonec hrabata ze Saint-Julien-Walsee prodali Hardegg, Riegersburg a Prutzendorf říšskému hraběti Siegmundu Friedrichovi von Khevenhüller. Od té doby zůstal hrad Hardegg v rukou hrabat von Khevenhüller a pozdější kněžny Khevenhüller-Metsch a dnes (od roku 1989) patří jejich přímým potomkům, hrabatům Pilati von Thassul zu Daxberg, jejichž rod pochází z Trentina a později ze Slezska.

- V roce 1755 zničilo prudké zemětřesení zadní část hradu.

- Brzy nato, v roce 1764, byl hrad zdevastován obyvatelstvem, které získalo svolení majitele použít kameny z hradu jako stavebního materiálu pro obnovu města Hardegg, jež bylo zasaženo ničujícím požárem. Od tohoto momentu byl tedy hrad Hardegg po více než sto let pouhou zříceninou.

- V roce 1878 se kníže Johann Carl von Khevenhüller-Metsch rozhodl hrad přestavět a práce svěřil architektům Gengolfu Kayserovi a Humbertu Walcherovi, rytíři von Molthein. Rekonstrukce však byla předčasně ukončena.

- V roce 1905 umírá kníže Johann Carl von Khevenhüller-Metsch.

Restaurované části hradu:

- věž

- letní kuchyně

- dvě výstavní síně: Muzeum císaře Maxmiliána z Mexika a výstava o historii zámku, stejně jako dokumentace knížecího rodu Khevenhüller-Metsch.

- hradní kaple s rodinnou kryptou (s 19 hrobkami členů knížecího rodu Khevenhüller-Metsch či jejich příbuzných).

- další prostory

Během poslední světové války byl hrad pochopitelně ještě více poškozen.

Zajímavosti pro návštěvníky:

- Muzeum císaře Maxmiliána Mexického, které je ojedinělou světovou raritou.

Kníže Johann Carl von Khevenhüller-Metsch byl jedním z vojenských pobočníků Maxmiliána, císaře mexického (bratra rakouského císaře Františka Josefa).

Khevenhüller patřil k rakouskému dobrovolnickému sboru, byl také plukovníkem

Červených Husarů v Mexiku a díky jeho diplomatickým kontaktům s generálem

Porfiriem Díazem se mu podařilo po císařově popravě dostat Maxmiliánovo tělo zpět do Rakouska. Císařovy ostatky přivezl na fregatě Novara admirál Tegethoff.

Khevenhüller tedy na sklonku století opravil hrad Hardegg, aby zde mohl být vytvořen památník uctívaného a milovaného císaře Maxmiliána a vystaveny suvenýry a

předměty z jeho mexické éry. Je zde například možno shlédnout jeho posmrtnou

masku a císařovy osobní věci, které dokumentují jeho život a mexickou expedici.

Muzeum věnoval Maxmiliánovi a rakouskému dobrovolnickému sboru, stejně jako dobrovolníkům z celého světa, kteří se zúčastnili mexické výpravy a války.

- výstava věnovaná knížeti Johannu Carlovi zu Khevenhüller-Metsch a jeho rodu

- zimní kuchyně

- sbírka Khevenhüllerových zbraní (pouze s průvodcem)

- kaple (kombinace románského a novogotického stylu) se sakristií přímo naproti oltáři (tato rarita je spolu s barokním zámkem Riegersburg jediná v Dolním Rakousku, někde se uvádí, že v celém Rakousku)

Hrad Hardegg patří rodu Khevenhüller-Metsch až dodnes. Zdědila ho nejstarší dcera posledního knížete Khevenhüller-Metsch v Dolním Rakousku, Marianne, a současným majitelem je její syn Gotthard hrabě Pilati von Thassul zu Daxberg. Pro případné další informace se s námi spojte.

Kontakt: francesca@pilati.de nebo fax:0043 2916 40032

Otevřeno od 1. 4. do 15. 11. denně od 9 do 17 hod. V červenci a srpnu otevřeno do 18 hod.

Na hradě Hardegg nejsou prohlídky s výkladem. Návštěvníci procházejí sami. Obchůzky s průvodcem v angličtině jsou možné pouze pro skupiny od 20 osob a po předchozí rezervaci. Tel: 0043 676 945 3102 (Pilati)